

Przegląd Prawno-Ekonomiczny

REVIEW OF LAW, BUSINESS & ECONOMICS

lipiec-sierpień-wrzesień

Nr 48
(3/2019)

WYDZIAŁ ZAMIEJSCOWY
PRAWA I NAUK
O SPOŁECZEŃSTWIE | **KUL**

WYDAWCA

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II | Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Społeczeństwie
w Stalowej Woli

ADRES REDAKCJI

Redakcja „Przeglądu Prawno-Ekonomicznego” | 37-450 Stalowa Wola, ul. Ofiar Katynia 6a |
e-mail: ppe@kul.pl

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

dr Artur Lis – redaktor naczelny (editor-in-chief) | dr David W. Lutz (Holy Cross College w Notre Dame, USA) | dr Dariusz Żak – zastępcy redaktora naczelnego (associate editors) | dr hab. Grzegorz Wolak – sekretarz redakcji (administrative editor) | dr hab. Piotr T. Nowakowski – redaktor ds. międzynarodowych (international editor) | dr hab. Filip Ciepły, dr Isaac Desta (Holy Cross College w Notre Dame, USA), dr Dorota Tokarska, dr Dominik Tyrawa, dr Timothy Wright (Holy Cross College w Notre Dame, USA) – redaktorzy tematyczni (subject editors) | dr Piotr Pomorski – redaktor statystyczny (statistical editor) | mgr Agnieszka Lis – redaktor językowy polskojęzyczny (Polish-language editor) | mgr Tomasz Deptuła (USA) – redaktor językowy anglojęzyczny (English-language editor) | prof. dr hab. Nikoła Gołowaty (UKRAINA) – redaktor językowy rosyjskojęzyczny | dr Judyta Przyłuska-Schmitt – redaktor konsultant (consulting editor) | mgr Rafał Podleśny – redaktor techniczny (layout editor)

RADA NAUKOWA

ks. prof. dr hab. Antoni DĘBIŃSKI (Rektor KUL Lublin) | prof. dr hab. Thomas BURZYCKI (Holy Cross College w Notre Dame, USA) | prof. dr hab. Wiktor CZEPUKO (Ukraina) | dr hab. Leszek CWIĘKA (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Czesław DEPTUŁA (KUL Lublin) | dr hab. Marzena DYJAKOWSKA (KUL Lublin) | abp. prof. dr hab. Andrzej DZIĘGA (Szczecin) | dr hab. Krzysztof GRZEGORCZYK (Wyższa Szkoła Humanistyczno-Przyrodnicza w Sandomierzu) | nadkom. dr Dominik HRYSZKIEWICZ (Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie) | prof. dr hab. Aleks JULDASZEW (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | prof. dr hab. Marian KOZACZKA (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Andrzej KUCZUMOW (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Pantelis KYRMIZOĞLU (Alexander TEI of Thessaloniki, Greece) | dr hab. Antoni MAGDOŃ (KUL Stalowa Wola) | ks. prof. dr hab. Henryk MISZTAŁ (KUL Lublin) | prof. dr hab. Wojciech NASIEROWSKI (University of New Brunswick) | prof. dr hab. Jurij PACZKOWSKI (Ukraina) | prof. dr hab. Pylyp PYLYPENKO (Ukraina) | prof. dr hab. Anton STASCH (European Akademy of Technology & Management, Oedheim Niemcy) | prof. dr hab. Tomasz WIELICKI (California State University, Fresno) | ks. dr hab. Krzysztof WARCHAŁOWSKI (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego)

RECENZENCI ZEWNĘTRZNI

dr hab. Leszek BIELECKI (Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach) | dr Walenty GOŁOWCZENKO (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | dr hab. Mirosław KARPIUK (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) | dr Barbara Lubas (Nadbużańska Szkoła Wyższa w Siemiatyczach) | prof. dr hab. Oleksander MEREŻKO (Ukraina) | dr Kiril MURAWIEW (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | dr Łukasz Jerzy PIKULA (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) | ks. dr hab. Tomasz RAKOCZY (Uniwersytet Zielonogórski) | dr hab. Krystyna ROSŁANOWSKA-PLICHCIŃSKA (Wyższa Szkoła Zarządzania i Ekologii w Warszawie) | dr hab. Piotr RYGUŁA (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) | dr hab. Romuald SZEREMIETIEW (Akademia Obrony Narodowej) | prof. dr hab. Jerzy Tomasz SZKUTNIK (Politechnika Częstochowska) | prof. dr hab. Dariusz SZPOPER (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) | dr hab. Andrzej SZYMAŃSKI (Uniwersytet Opolski) | dr Agnieszka OGRODNIK-KALITA (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)

DRUK I OPRAWA

VOLUMINA.PL DANIEL KRZANOWSKI | ul. Ks. Witolda 7-9, 71-063 Szczecin | tel. 91 812 09 08 |
e-mail: druk@volumina.pl

ISSN 1898-2166 | Nakład 300 egz.

Spis treści

Artykuły

AGNIESZKA SADOWSKA-DZIWINA *Stosunek adwokackiej spółki partnerskiej do osób trzecich w zakresie odpowiedzialności partnerów za zobowiązania* | 12

KLAUDIA KIJĄŃSKA *Uprawnienie Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw do Wojskowych do wnoszenia kasacji w sprawach karnych oraz wykroczeniach* | 27

KRYSTIAN WASILEWSKI *Status prawny komisarza wyborczego* | 38

IWO JAROSZ *Monistyczny system organów spółki kapitałowej w prawie polskim? Prosta spółka akcyjna i jej organy* | 46

KAZIMIERA JUSZKA, KAROL JUSZKA *Badawcza weryfikacja przestrzegania zasad prowadzenia oględzin w sprawach o zabójstwa w Polsce* | 65

MIROŚLAW KOPEĆ *Pomoc prawna udzielona przez adwokata z urzędu a zaliczka na podatek dochodowy od osób fizycznych w świetle orzecznictwa sądownoadministracyjnego* | 76

JAN KLUZA *Głos w dyskusji dotyczącej odpowiedzialności za przestępstwo narażania na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu z zaniechania* | 91

EMILIA TOPOREK *Klauzule generalne. Ich rola i znaczenie w prawie cywilnym* | 101

MATEUSZ KORZENIAK *Prawnokarna charakterystyka dozwolonego ryzyka gospodarczego* | 114

ALEKSANDRA RUDKOWSKA *Instytucja sędziego pokoju jako przejaw dojrzałego i samodzielnego społeczeństwa – studium przypadku II Rzeczypospolitej Polskiej* | 132

WIKTORIA KUZIA *Konflikt projektanta z inwestorem, na tle prawa do nienaruszalności treści i formy utworu architektonicznego* | 145

ANNA WOLSKA-BAGIŃSKA *Przestępczość podatkowa w Polsce popełniana w zakresie zobowiązań podatkowych w podatku od towaru i usług* | 158

MATEUSZ MĄKOSA *Stwierdzenie polskiego pochodzenia a prawo do repatriacji* | 172

MICHAŁ SŁUŻALEC *Zezwolenie na udział w rozprawie osobie niepełnoletniej w charakterze publiczności, a wyłączenie jawności rozprawy głównej w procesie karnym* | 189

JAKUB KOZŁOWSKI *Skutki wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C-284/16 Achmea w kontekście kryzysu praworządności w Unii Europejskiej* | 199

KACPER ROŻEK *Wybrane problemy metodologiczne dogmatyki prawa administracyjnego (problem konceptualizacji prawa administracyjnego)* | 212

MATEUSZ KUPIEC *Granice prawa dostępu do informacji publicznej a ochrona prywatności osób wykonujących zawód adwokata lub radcy prawnego* | 222

KAROL JUSZKA *Wpływ świadczenia pieniężnego na efektywność instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego* | 236

ŁUKASZ CHYLA *Nowe prawo prospektowe - ocena zmian* | 247

KRZYSZTOF BOKWA *Odpowiedzialność deliktowa w Kodeksie Cywilnym Zachodniogalicyskim z 1797 r.* | 276

RAFAŁ ŻELAZKO *Prawne aspekty wznowienia granic przez geodetę* | 287

KAROL SKOREK *Myśl ekonomiczna Adama Doboszyńskiego – ujęcie krytyczne* | 311

Glosa

SŁAWOMIR ZWOLAK *Glosa do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 12 kwietnia 2017 r., II OSK 1295/16* | 325

DAMIAN DOBOSZ, ANNA NIZIOŁEK *Stosowanie klauzuli standstill na przykładzie glosy do wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 czerwca 2011 roku w sprawie C-212/10 Logstor ROR Polska sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Katowicach* | 338

JOANNA GŁÓWKA-LUTY *Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2018 r., IV CNP 31/17* | 349

Tekst źródłowy

ARTUR LIS *Dwa synody z 1212 roku* | 367

Contents

Articles

AGNIESZKA SADOWSKA-DZIWINA *The attitude of the advocate partner company to third parties in the scope of partner liability for debts* | 12

KLAUDIA KIJĄŃSKA *Possibility to lodge a cassation by Deputy Attorney General for Military Cases in criminal proceedings and petty offense proceedings* | 27

KRYSTIAN WASILEWSKI *Legal status of electoral commissioner* | 38

IWO JAROSZ *One-tier board structure in Polish corporate law? The simple joint stock company and its board model* | 46

KAZIMIERA JUSZKA, KAROL JUSZKA *Studies vetting the observance of rules for conducting forensic evidence by inspection in killing cases in Poland* | 65

MIROŚLAW KOPEĆ *Legal assistance provided by the attorney advance on income tax from individuals in the jurisprudence of administrative courts* | 76

JAN KLUZA *A voice in the discussion about liability for crime exposing to imminent danger of loss of life or severe health damage commit by negligence* | 91

EMILIA TOPOREK *General clauses. Their role and meaning in civil law* | 101

MATEUSZ KORZENIAK *Criminal law characterization of permitted economic risk* | 114

ALEKSANDRA RUDKOWSKA *Justice of the peace as a sign of a grown and independent community – study upon the case of the II Republic of Poland* | 132

WIKTORIA KUZIA *Conflicts between the Designer and the Investor with Respect to the Right to Integrity of the Content and Form of the Architectural Work* | 145

ANNA WOLSKA-BAGIŃSKA *Tax crimes in Poland regarding the Value Added Tax* | 158

MATEUSZ MAKOSA *Legal confirmation of Polish origin in the context of the right to repatriation* | 172

MICHAŁ SŁUŻALEC *Allowing the minor as the audience to participate in the trial, and regulation of close trial in criminal proceedings* | 189

JAKUB KOZŁOWSKI *The impact of the judgment of the European Court of Justice in case C-284/16 Achmea in the context of the rule of law crisis in the European Union* | 199

KACPER ROŻEK *Selected methodological problems of dogmatics of administrative law (problem of the conceptualization of administrative law)* | 212

MATEUSZ KUPIEC *The boundaries of the right to access to public information and the protection of privacy of attorneys and legal coun-sels* | 222

KAROL JUSZKA *Influence of monetary benefit on the effectiveness of conditional discontinuation of criminal proceedings* | 236

ŁUKASZ CHYLA *New prospectus law - the analysis of changes* | 247

KRZYSZTOF BOKWA *Tortious liability in the West Galician Code of 1797* | 276

RAFAŁ ŻELAZKO *Legal aspects of paying borders through geodet* | 287

KAROL SKOREK *Economic thought of Adam Doboszyński – critical approach* | 311

Gloss

SŁAWOMIR ZWOLAK *Gloss to the judgment of the Supreme Administrative Court of 12 April, 2017, file ref. II OSK 1295/16* | 325

DAMIAN DOBOSZ, ANNA NIZIOŁEK *The application of standstill clause by the example of gloss of judgment of European Court of Justice from the 16th of June 2011 in case C-212/10 Logstor ROR Polska sp. z o.o. versus Dyrektor Izby Skarbowej w Katowicach* | 338

JOANNA GŁÓWKA-LUTY *Gloss to the judgment of the Supreme Court of December 11, 2018, IV CNP 31/17* | 349

Source text

ARTUR LIS *Two synods from 1212* | 367

Damian Dobosz, Anna Niziołek

Stosowanie klauzuli standstill na przykładzie glosy do wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 czerwca 2011 roku w sprawie C-212/10¹ Logstor ROR Polska sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Katowicach

The application of standstill clause by the example of gloss of judgment
of European Court of Justice from the 16th of June 2011 in case C-212/10
Logstor ROR Polska sp. z o.o. versus Dyrektor Izby Skarbowej w Katowicach

1. Wprowadzenie

Swoboda przepływu kapitału, uregulowana w art. 63 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej² bywa nazywana jedną z podstawowych wolności europejskiego

¹ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 czerwca 2011 roku w sprawie C-212/10 Logstor ROR Polska sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Katowicach, ECLI:EU:C:2011:404.

² Wersje skonsolidowane Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana) - Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana) - Protokoły - Załączniki - Deklaracje dołączone do Aktu końcowego konferencji międzyrządowej, która przyjęła Traktat z Lizbony podpisany w dniu 13 grudnia 2007 roku - Tabele ekwiwalencyjne, *Dziennik Urzędowy C 326*, 26/10/2012 P. 0001 - 0390, art. 63 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

rynku wewnętrznego³. Omawiana zasada w zakresie dotyczącym podatków pośrednich znalazła wyraz w dyrektywie Rady 69/335/EWG⁴ z dnia 17 lipca 1969 roku dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału, zmienionej następnie dyrektywą Rady 85/303/EWG⁵ z dnia 10 czerwca 1985 roku, a później uchylonej na mocy art. 16 dyrektywy Rady 2008/7/WE⁶ z dnia 12 lutego 2008 roku dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału.

Jednakowoż, pomimo tej pozornie wyczerpującej regulacji, Państwa Członkowskie wciąż napotykać problemy w toku stosowania implementowanej zasady swobodnego przepływu kapitału, w szczególności związane z wykładnią przepisów unijnych jej dotyczących. Liczne zagadnienia wymagające wyjaśnień pojawiają się między innymi na kanwie stosowania tzw. klauzuli *standstill*⁷, której to dotyczy dyrektywa 69/335/EWG. Klauzula stałości bywa charakteryzowana w piśmiennictwie jako klauzula, która pozwala na utrzymanie statusu *quo* w zakresie dotychczasowych przepisów prawa krajowego nawet jeśli nie są one w zgodzie z przepisami unijnymi⁸. Przedstawiciele doktryny wyjaśniając pojęcie klauzuli *standstill*, bardzo często odwołują się do praktycznych konsekwencji jej stosowania i to nie tylko tych występujących na gruncie podatku kapitałowego, lecz także związanych ze swobodą przedsiębiorczości czy prawem celnym. Tytułem przykładu można wskazać definicję, zgodnie z którą omawiana klauzula (nazwana także tzw. „klauzulą zawieszającą”) statuuje brak możliwości stosowania nowych ograniczeń w swobodzie przedsiębiorczości⁹

1. W ramach postanowień niniejszego rozdziału zakazane są wszelkie ograniczenia w przepływie kapitału między Państwami Członkowskimi oraz między Państwami Członkowskimi a państwami trzecimi.

2. W ramach postanowień niniejszego rozdziału zakazane są wszelkie ograniczenia w płatnościach między Państwami Członkowskimi oraz między Państwami Członkowskimi a państwami trzecimi.

³ A. A. Ambroziak, *Wpływ wprowadzenia swobodnego przepływu kapitału na bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Unii Europejskiej. Bilans dwudziestolecia istnienia rynku wewnętrznego UE*, „Studia Europejskie” 2013, nr 4, s. 136.

⁴ Dyrektywa Rady 69/335/EWG z dnia 17 lipca 1969 roku dotycząca podatków pośrednich od gromadzenia kapitału, Dz. U. L 249 z 3.10.1969, s. 25.

⁵ Dyrektywa Rady 85/303/EWG z dnia 10 czerwca 1985 roku zmieniająca dyrektywę 69/335/EWG dotycząca podatków pośrednich od gromadzenia kapitału, Dz. U. L 156 z 15.6.1985, s. 23.

⁶ Dyrektywa Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 roku dotycząca podatków pośrednich od gromadzenia kapitału, Dz. U. L 46 z 21.2.2008, s. 11.

⁷ Zwanej także klauzulą stałości albo zasadą ciągłości, na potrzeby pracy pojęcia te są używane zamiennie.

⁸ Zob. szerzej: K. Kanka, *Mechanizm stosowania klauzuli standstill na przykładzie podatku od czynności cywilnoprawnych od wniesienia wkładu kapitałowego*, „Financial Law Review” 2016, nr 3, s. 63.

⁹ A. Doliwa-Klepacka, *Możliwość odstąpienia od reżimu wizowego przy przekraczaniu zewnętrznej granicy Unii Europejskiej*, „Białostockie Studia Prawnicze” 2011, nr 9, s. 146.

czy też stanowisko odwołujące się do klauzuli *standstill* jako czynnika w sposób immanentny wpływającego na wprowadzanie nowych, wewnętrznych ograniczeń w prawie celnym¹⁰.

W zakresie dot. podatku kapitałowego, w ramach stosowania klauzuli ciągłości, po pierwsze - zabrania się nakładania podatku kapitałowego, który nie był pobierany w określonej w dyrektywie dacie odniesienia (w przypadku dyrektywy 69/335/EWG datą tą był 1 lipca 1984 roku, natomiast w przypadku dyrektywy 2008/7/WE datą tą jest dzień 1 stycznia 2006 roku), po drugie natomiast – zakazuje się poboru podatku kapitałowego, który co prawda był pobierany w dacie odniesienia, lecz następnie jego pobór został zniesiony¹¹. Wyżej wspomniane warunki wywodzone z klauzuli *standstill* wielokrotnie były przedmiotem zapytania kierowanego do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przez organy Państw Członkowskich. Kwestia określenia daty odniesienia została rozstrzygnięta w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 lutego 2012 roku sprawie C-372/10¹² Pak-Holdco sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Poznaniu, stosownie do którego: „(...) data 1 lipca 1984 roku, która na mocy art. 7 ust. 1 dyrektywy 69/335/EWG, zmienionej dyrektywą 85/303/EWG, traktowana jest jako data odniesienia, wiąże również Rzeczpospolitą Polską. (...) Z powyższego wynika, że w wypadku państwa takiego jak Rzeczpospolita Polska, które przystąpiło do Unii ze skutkiem od dnia 1 maja 2004 roku, wobec braku postanowień wprowadzających odstępstwa w akcie przystąpienia tego państwa do Unii lub w innym akcie prawa Unii, art. 7 ust. 1 dyrektywy 69/335/EWG, zmienionej dyrektywą 85/303/EWG, powinien być interpretowany w ten sposób, że przewidziane w nim obowiązkowe zwolnienie dotyczy wyłącznie czynności objętych zakresem zastosowania tej dyrektywy, ze zmianami, które to czynności w dniu 1 lipca 1984 roku były w tym państwie członkowskim zwolnione od podatku kapitałowego lub które były opodatkowane tym podatkiem według stawki obniżonej wynoszącej 0,50% lub niższej¹³”. Natomiast problem ponownego wprowadzenia obowiązku poboru podatku po uprzednim, przejściowym zniesieniu tego obowiązku, ściśle sprzężony z wykładnią art. 4 ust. 2 omawianej dyrektywy, był przedmiotem wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 czerwca 2011 roku w sprawie C-212/10 Logstor ROR

¹⁰ K. Firlej, *Ograniczenia prawne rozwoju działań przedsiębiorczych w kontekście integracji z Unią Europejską*, „Zeszyty Naukowe Akademii Ekonomicznej w Krakowie” 2005, nr 671, s. 67.

¹¹ H. Filipczyk, *Podatek od czynności cywilnoprawnych. Komentarz*, Warszawa 2015, s. 24.

¹² Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 lutego 2012 roku w sprawie C-372/10 Pak-Holdco sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Poznaniu, ECLI:EU:C:2012:86.

¹³ *Ibidem*, pkt 30.

Polska sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Katowicach, który to wyrok zostanie szczegółowo omówiony i skomentowany w niniejszej pracy.

2. Wyrok C-212/10

2.1. Stan faktyczny

Dnia 15 września 2004 roku, spółka Logstor ROR Polska sp. z o.o. zawarła umowę pożyczki z Logstor Holding A/S – spółką będącą jej udziałowcem, na kwotę 2 633 000 euro. Następnie, w dniu 9 lipca 2007 roku, na skutek aneksu do w/w umowy, wspomniana pożyczka została podwyższona do kwoty 5 233 000 euro. Natomiast dnia 14 sierpnia 2007 roku, spółka Logstor ROR Polska sp. z o.o. zawarła ze spółką Logstor Holding A/S kolejną umowę pożyczki, opiewającą na kwotę 8 000 000 zł.

Dla analizy omawianej sprawy kluczowa jest przede wszystkim treść regulacji dotyczących podatku od czynności cywilnoprawnych, zarówno tych regulacji, które obowiązywały w dniu odniesienia, to jest dnia 1 lipca 1984 roku, w dniu zawarcia przez Logstor ROR Polska sp. z o.o. pierwszej umowy pożyczki z Logstor Holding A/S, jak i w dniu podpisania aneksu do wspomnianej umowy oraz w dniu zawarcia drugiej umowy pożyczki.

W dniu odniesienia, to jest dnia 1 lipca 1984 roku, w Rzeczypospolitej Polskiej obowiązywało Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 maja 1983 roku, stosownie do którego pożyczki udzielone spółce przez jednego ze wspólników lub udziałowców – jeżeli ogólna suma niespłaconych pożyczek w dniu udzielenia pożyczki przekracza 50% kapitału zakładowego, były uznawane za kapitał zakładowy i opodatkowane stawką 5%.

Z dniem przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, to jest z dniem 1 maja 2004 roku, zaczął obowiązywać przepis art. 9 pkt 10 lit. h) ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych z dnia 9 września 2000 roku, stosownie do którego: „Zwalnia się od podatku następujące czynności cywilnoprawne: 10) pożyczki udzielane [...] h) przez wspólnika (akcjonariusza) spółce kapitałowej”. Omawiany przepis został następnie uchylony z dniem 1 stycznia 2007 roku, a wspomniane pożyczki - na podstawie art. 1 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 15 listopada 2006 roku o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn oraz ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych, uznano za zmianę spółki i opodatkowano stawką w wysokości 0,5% podatku. Z dniem 1 stycznia 2009 roku, na skutek transpozycji do prawa krajowego dyrektywy 2008/7/WE, pożyczki udzielone spółce kapitałowej przez

wspólników lub akcjonariuszy zostały zwolnione z opodatkowania podatkiem od czynności cywilnoprawnych.

W świetle przytoczonych przepisów nietrudno zauważyć, iż w dniu, gdy Logstor ROR Polska sp. z o.o. zawarła pierwszą umowę pożyczki, obowiązywały przepisy zwalniające tę pożyczkę od podatku od czynności cywilnoprawnych. Natomiast w czasie podpisania aneksu do wspomnianej umowy oraz zawarcia drugiej umowy pożyczki, obowiązywały przepisy, stosownie do których pożyczka udzielona spółce kapitałowej przez jej wspólnika lub akcjonariusza była objęta 0,5% stawką podatku od czynności cywilnoprawnych.

Ze względu na to, iż w 2007 roku przepisy ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych traktowały o tym, że Logstor ROR Polska sp. z o.o. była zobowiązana do uiszczenia podatku od czynności cywilnoprawnych, podatek ten został przez spółkę zapłacony. Logstor ROR Polska sp. z o.o. uznała jednakowoż, iż ma prawo domagać się zwolnienia z podatku od czynności cywilnoprawnych, do czego uprawnia ją art. 4 ust. 2 dyrektywy 69/335/EWG. Zdaniem Spółki, w przypadku, gdy państwo członkowskie uprzednio zrezygnowało z pobierania podatku od czynności cywilnoprawnych od umowy pożyczki udzielonej spółce kapitałowej przez jej wspólnika (akcjonariusza), to nie jest uprawnione do ponownego wprowadzania opodatkowania tej czynności. Wobec tego, Spółka złożyła wniosek o stwierdzenie nadpłaty w kwocie odpowiadającej kwocie uiszczanego podatku, który to wniosek został oddalony. Następnie Logstor ROR Polska sp. z o.o. wniosła więc skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, który zdecydował się zwrócić do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z pytaniem prejudycjalnym dotyczącym wykładni art. 4 ust. 2 dyrektywy 69/335/EWG. W omawianej sprawie kwestią kluczową było więc, czy art. 4 ust. 2 dyrektywy 69/335/EWG, stosownie do którego: „Następujące operacje mogą, w zakresie, w jakim były opodatkowane stawką 1% w dniu 1 lipca 1984 roku, nadal podlegać podatkowi kapitałowemu: [...] c) zaciągnięcie pożyczki przez spółkę kapitałową, jeżeli wierzyciel uprawniony jest do udziału w zyskach spółki; d) zaciągnięcie pożyczki przez spółkę kapitałową u członka, współmałżonka lub dziecka członka, a także zaciągnięcie pożyczki u strony trzeciej, jeżeli jest ona gwarantowana przez członka, pod warunkiem że takie pożyczki mają taką samą funkcję jak zwiększenie kapitału spółki”, stoi na przeszkodzie ponownemu wprowadzeniu przez Państwo Członkowskie podatku kapitałowego od pożyczki udzielonej spółce kapitałowej przez wierzyciela uprawnionego

do udziału w zyskach tej spółki, jeżeli Państwo to wcześniej zaniechało pobierania owego podatku¹⁴.

2.2. Stanowisko Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Ze względu na fakt, iż w rozumieniu art. 4 ust. 2 dyrektywy 69/335/EWG, pożyczka udzielona spółce kapitałowej przez jej wspólnika lub akcjonariusza, podlegała opodatkowaniu dnia 1 lipca 1984 roku (a więc w dniu odniesienia dotyczącym Rzeczypospolitej Polskiej), Polska z chwilą przystąpienia do Unii Europejskiej miała prawo utrzymać opodatkowanie w/w pożyczki. Jednakowoż wówczas tego nie zrobiła i zrezygnowała ze wspomnianego opodatkowania.

Zdaniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, z art. 4 ust. 2 dyrektywy 69/335/EWG wynika zasada ciągłości i tylko trudności budżetowe, jakie napotykałyby państwa członkowskie w razie zniesienia podatku kapitałowego, uzasadniają możliwość jego utrzymania przez te państwa, które nie zaniechały jego pobierania¹⁵. Wobec tego, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, że aby dane państwo członkowskie mogło opodatkować podatkiem kapitałowym czynności wymienione w dyrektywie 69/335/EWG, konieczne jest łączne spełnienie dwóch warunków – nie wystarczy, aby wspomniane czynności były opodatkowane na podstawie przepisów obowiązujących dnia 1 lipca 1984 roku, lecz koniecznym warunkiem jest także to, aby czynności te podlegały opodatkowaniu w sposób ciągły.

Konsekwentnie, ze względu na to, że Rzeczpospolita Polska z dniem 1 maja 2004 roku zniosła opodatkowanie podatkiem od czynności cywilnoprawnych pożyczki udzielonej spółce kapitałowej przez jej wspólnika lub akcjonariusza, w okresie późniejszym Polska nie była już uprawniona do przywrócenia opodatkowania omawianej czynności pomimo tego, iż czynność ta podlegała opodatkowaniu w dniu 1 lipca 1984 roku. Tym samym, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł, że: „Artykuł 4 ust. 2 dyrektywy Rady 69/335/EWG z dnia 17 lipca 1969 roku dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału, zmienionej dyrektywą Rady 85/303/EWG z dnia 10 czerwca 1985 roku należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie ponownemu wprowadzeniu przez państwo członkowskie podatku kapitałowego od pożyczki udzielonej

¹⁴ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 czerwca 2011 roku w sprawie C-212/10 Logstor ROR Polska sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Katowicach, ECLI:EU:C:2011:404, pkt 26.

¹⁵ *Ibidem*, pkt 36.

spółce kapitałowej przez wierzyciela uprawnionego do udziału w zyskach owej spółki, jeżeli państwo to wcześniej zaniechało pobierania owego podatku¹⁶.”

2.3. Ocena wyroku C-212/10

Nie ulega wątpliwości, iż wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 czerwca 2011 roku w sprawie C-212/10 Logstor ROR Polska sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Katowicach ma ogromne znaczenie dla wykładni i zakresu zastosowania klauzuli *standstill*. Wynika to z faktu, że omawiany wyrok nakłada obowiązki związane z przestrzeganiem zasady ciągłości, zabraniając ponownego nakładania przez Państwa Członkowskie uprzednio cofniętych obciążeń podatkowych. Ze względu na to, iż Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku C-212/10 opowiedział się za stanowiskiem korzystnym dla podatnika – wszak Logstor ROR Polska sp. z o.o. na jego mocy została uprawniona do ubiegania się o zwrot nadpłaty podatku od czynności cywilnoprawnych – omawiany wyrok spotkał się co do zasady z przychylną opinią przedstawicieli doktryny, pojawiły się jednak nieliczne głosy częściowo krytyczne.

Zwolennicy stanowiska Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku C-212/10 opowiadają się za poglądem, że omawiany wyrok skutkuje konsekwencjami zarówno teoretycznymi – związanymi z wykładnią i stosowaniem klauzuli *standstill*, jak i praktycznymi. To właśnie praktyczne skutki w zakresie dotyczącym spółek kapitałowych - które zapłaciły podatek od czynności cywilnoprawnych w 2007 roku i 2008 roku ze względu na otrzymaną od swoich udziałowców (akcjonariuszy) pożyczkę, implikują rozważenie wszystkich przypadków, gdzie pobrano podatek od czynności cywilnoprawnych pod kątem zgodności z prawem unijnym¹⁷ i stwarzają skuteczną możliwość ubiegania się przez podatników, którzy zapłacili podatek od omawianej pożyczki, o jego zwrot¹⁸.

Na kanwie oceny omawianego wyroku, w doktrynie pojawiają się jednakowoż także i wątpliwości. Po pierwsze dotyczą one tego, czy ze słowa „nadal”, które zostało użyte w art. 4 ust. 2 dyrektywy 69/335/EWG można wywodzić zasadę

¹⁶ *Ibidem*, pkt 41.

¹⁷ K. Gil, G. Keler, *Opodatkowanie podatkiem kapitałowym pożyczek otrzymywanych od udziałowców – wyrok TSUE z dnia 16 czerwca 2011 roku w sprawie Logstor ROR Polska, C-212/10*, „Przegląd Podatkowy” 2011, nr 8, s. 50.

¹⁸ H. Litwińczuk, *Prawo podatkowe przedsiębiorców*, Warszawa 2013, s. 804.

ciągłości, jako że „nadal” może również oznaczać „tak samo jak poprzednio”¹⁹. Po drugie natomiast, przedstawiciele doktryny poddają w wątpliwość fakt, czy Polska z chwilą przystąpienia do Unii Europejskiej w istocie wprowadziła przepisy, zgodnie z którymi pożyczki udzielane spółce kapitałowej przez jej wspólników (akcjonariuszy), przestały być przedmiotem podatku²⁰. Od dnia 1 maja 2004 roku omawiane pożyczki zostały bowiem zwolnione z podatku, co oznacza, iż mieściły się w zakresie przedmiotowym podatku od czynności cywilnoprawnych, lecz były od tego podatku zwolnione. Wobec powyższego, o ile faktem jest, że z dniem przystąpienia Polski do Unii Europejskiej podatek przestał być pobierany, o tyle wątpliwe jest jednoznaczne postawienie tezy, że omawiane pożyczki przestały być przedmiotem podatku od czynności cywilnoprawnych.

3. Podsumowanie

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 czerwca 2011 roku w sprawie C-212/10 Logstor ROR Polska sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Katowicach niewątpliwie rozwiął pojawiające się wątpliwości w zakresie możliwości ponownego opodatkowania przez Państwa Członkowskie transakcji, które zostały uprzednio zwolnione z opodatkowania i umożliwił podmiotom, które ten podatek uiszczyły, ubieganie się o zwrot nadpłaty omawianego podatku.

Omawiany wyrok powinien być zatem oceniany pozytywnie jako wyjście naprzeciw potrzebom podatnika, który pozostaje w zaufaniu do obowiązującego prawa, w tym swoich uprawnień wynikających między innymi z wykładni klauzuli *standstill*. Należy bowiem zauważyć, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wielokrotnie orzekał na korzyść podatników w sprawach dotyczących zasady ciągłości, nie tylko dotyczących podatku od czynności cywilnoprawnych, lecz również i podatku od towarów i usług – tak na przykład wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 22 grudnia 2008 roku w sprawie C-414/07²¹ Magoora sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Krakowie, gdzie został poruszony problem stosowania klauzuli *standstill* do

¹⁹ A. Bartosiewicz, *Glosa do wyroku TS z dnia 16 czerwca 2011 r., C-212/10*, Lex, el. 2011.

²⁰ *Ibidem*.

²¹ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 22 grudnia 2008 roku w sprawie C-414/07 Magoora sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Krakowie, ECLI:EU:C:2008:766.

odliczeń podatku od towarów i usług związanego z zakupem paliwa do niektórych pojazdów.

Wobec powyższego, zasadną wydaje się konkluzja, iż Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 czerwca 2011 roku w sprawie C-212/10 Logstor ROR Polska sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Katowicach nie tylko czyni zadość potrzebom podmiotów, które znalazły się w sytuacji analogicznej do spółki Logstor ROR Polska sp. z o.o., lecz również rodzi nadzieję na priorytetowe traktowanie potrzeb podatnika, sytuując je przed potrzebami fiskalnymi Państw Członkowskich.

4. Abstract

In view of the above, it seems reasonable to assume that the judgment of European Court of Justice from the 16th of June 2011 in case C-212/10 Logstor ROR Polska sp. z o.o. versus Dyrektor Izby Skarbowej w Katowicach not only does satisfy the entities being in similar situation to Logstor ROR Polska sp. z o.o, but also brings hope to prioritizing the needs of taxpayer and situating them above fiscal needs of European Union Member States.

Bibliografia

Akty prawne

- Wersje skonsolidowane Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana) - Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana) - Protokoły - Załączniki - Deklaracje dołączone do Aktu końcowego konferencji międzyrządowej, która przyjęła Traktat z Lizbony podpisany w dniu 13 grudnia 2007 roku - Tabele ekwiwalencyjne, Dziennik Urzędowy C 326, 26/10/2012 P. 0001 – 0390.
- Dyrektywa Rady 69/335/EWG z dnia 17 lipca 1969 roku dotycząca podatków pośrednich od gromadzenia kapitału, Dz. U. L 249 z 3.10.1969, s. 25.
- Dyrektywa Rady 85/303/EWG z dnia 10 czerwca 1985 roku zmieniająca dyrektywę 69/33/EWG dotyczącą podatków pośrednich od gromadzenia kapitału, Dz. U. L 156 z 15.6.1985, s. 23.
- Dyrektywa Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 roku dotycząca podatków pośrednich od gromadzenia kapitału, Dz. U. L 46 z 21.2.2008, s. 11.

Orzecznictwo

- Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 22 grudnia 2008 roku w sprawie C-414/07 Magoora sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Krakowie, ECLI:EU:C:2008:766.
- Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 czerwca 2011 roku w sprawie C-212/10 Logstor ROR Polska sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Katowicach, ECLI:EU:C:2011:404.
- Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 lutego 2012 roku w sprawie C-372/10 Pak-Holdco sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Poznaniu, ECLI:EU:C:2012:86.

Literatura

- Ambroziak A., *Wpływ wprowadzenia swobodnego przepływu kapitału na bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Unii Europejskiej. Bilans dwudziestolecia istnienia rynku wewnętrznego UE*, „Studia Europejskie” 2013, nr 4.
- Bartosiewicz A., *Glosa do wyroku TS z dnia 16 czerwca 2011 r., C-212/10*, Lex, el. 2011.
- Doliwa-Klepacka A., *Możliwość odstąpienia od reżimu wizowego przy przekraczaniu zewnętrznej granicy Unii Europejskiej*, „Białostockie Studia Prawnicze” 2011, nr 9.
- Filipczyk H., *Podatek od czynności cywilnoprawnych. Komentarz*, Warszawa 2015.
- Firlej K., *Ograniczenia prawne rozwoju działań przedsiębiorczych w kontekście integracji z Unią Europejską*, „Zeszyty Naukowe Akademii Ekonomicznej w Krakowie” 2005, nr 671.
- Gil K., Keler G., *Opodatkowanie podatkiem kapitałowym pożyczek otrzymywanych od udziałowców – wyrok TSUE z dnia 16 czerwca 2011 roku w sprawie Logstor ROR Polska, C-212/10*, „Przegląd Podatkowy” 2011, nr 8.
- Kanka K., *Mechanizm stosowania klauzuli standstill na przykładzie podatku od czynności cywilnoprawnych od wniesienia wkładu kapitałowego*, „Financial Law Review” 2016, nr 3.
- Litwińczuk H., *Prawo podatkowe przedsiębiorców*, Warszawa 2013.

Streszczenie

Artykuł podejmuje problematykę praktycznego stosowania wywodzonej z prawa unijnego klauzuli zakazującej pogarszania sytuacji podatnika, tj. klauzuli *standstill* w odniesieniu do opodatkowania podatkiem od czynności cywilnoprawnych pożyczek udzielanych spółkom przez ich udziałowców bądź akcjonariuszy. Na wstępie omówiono historię oraz ogólną charakterystykę omawianej klauzuli. Następnie, przedstawiono stan faktyczny sprawy przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej – C-212/10 Logstor ROR Polska sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Katowicach,

odniesiono się do wniosków sformułowanych przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w omawianej sprawie oraz do ich argumentacji. W dalszej kolejności, skomentowano opinie na temat przytaczanego wyroku przedstawione przez doktrynę. W podsumowaniu podjęto próbę poddania ocenie zarówno omawianego wyroku, jak i praktycznego stosowania klauzuli *standstill* w zakresie dot. podatku od czynności cywilnoprawnych.

SŁOWA KLUCZOWE: swoboda przepływu kapitału, *standstill*, podatek od czynności cywilnoprawnych, opodatkowanie, pożyczka od udziałowców/akcjonariuszy

Summary

The article delves into the issue of practical appliance of European Union clause which prohibits exacerbating situation of taxpayer, i.e. standstill clause concerning taxation by tax on civil law transactions loans given to companies by their shareholders or stockholders. At first the history and general characteristic of the clause being described, was presented. Then, the factual situation of case held in front of European Court of Justice – C-212/10 Logstor ROR Polska sp. z o.o. versus Dyrektor Izby Skarbowej w Katowicach is introduced and a reference to the conclusions and argumentation of European Court of Justice, is made. After that, the opinions of the doctrine concerning the aforementioned case are commented. The summary devotes to an attempt to make an assessment of the described judgment and the practical appliance of standstill clause in cases relating to tax on civil law transactions.

KEYWORDS: free movement of capital, standstill, tax on civil law transactions, taxation, loan from shareholders/stockholders

Nota o autorach

Damian Dobosz – student prawa na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego. Stypendysta Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia oraz Sapere Auso Małopolskiej Fundacji Stypendialnej w 2017 roku za szczególne osiągnięcia naukowe. Anna Niziołek – studentka prawa na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół prawa finansowego, w szczególności międzynarodowego prawa podatkowego, podatku dochodowego od osób prawnych oraz ubezpieczeń finansowych.